

Kidar Nath v. Madho Singn and others (Ujagar bingh, J.)

ਇਸ ਤੋਂ ਜੇ. ਵੀ. ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਜੇ.

ਕਿਦਾਰ ਨਾਥ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਮਾਧੋ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, —ਜਵਾਬਦਾਰਾ।

1985 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 1169

ਫਰਵਰੀ 1989

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1908)— S. 92— ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਟਰਸਟ ਦਾ ਮੋਹਤਿਮ— ਮਹੰਤ ਦੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ— ਮਹੰਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ— ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉਪਯੋਗ— ਅਸਿਹਾ ਆਨੰਦ ਸ਼ੈਬਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ— ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ— ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ— ਮਹੰਤ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਕਮ— ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਸ਼ਰਬਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਸ਼ੇਬਟਸ਼ਿਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੰਦਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸ਼ੈਬਤ ਇੱਕ ਟਰਸਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੈਬਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪੁਜਾਰੀ ਜਾਂ ਅਰੋਹਕ ਸਮਝਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਹੰਤ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਟਰਸਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਰਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਹੰਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵੇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੋਹੰਤਸ਼ਿਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। (ਪਰਾ 12)

1976 ਦੇ RFA ਨੰਬਰ 150 ਵਿੱਚ ਅਠ ਨਵੰਬਰ, 1985 ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੀ. ਸੀ ਮਿੱਤਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ।

1986 ਦੇ ਕ੍ਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ 4

41 ਨਿਯਮ 22 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 151 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅੰਤਰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 4 ਬਿਨੈਕਾਰ-ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹਰਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਐਚ. ਐਲ ਸਿੱਬਲ।

ਐਮ. ਐਸ. ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਜੇ ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਰਾ ਫੋਈ। ਨਿਰਣਾ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-

(1) ਇਹ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਅਤੇ 1986 ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 4, 1976 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 150, 4 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 15 ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਦਾਰ ਨਾਥ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ

ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(2) ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਟਿਆਲਾ-ਸਨੌਰ ਰੋਡ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਮੰਦਰ ਠਾਕੁਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਵਾਲਾ ਅਧਵਾਲਾ ਦੀ ਮੋਹਿਤਮਿਸ਼ਪ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲ ਲੈਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਹਨ: ਕਿ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ ਮੰਦਰ ਹਨ; ਇਕ ਹਰਜਸ ਰਾਏ ਮੰਦਰ ਦਾ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ 85 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 6 ਬਿਸਵੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਇੰਤਕਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਕਮੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਪਤਿ ਦੇਵੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਇਕ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਜਮਾਂਦਾਰ ਸੀ। ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਮੋਹਿਤਮ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਤਕਾਲ ਕਿਦਾਰ ਨਾਥ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਹਰਜਸ ਰਾਏ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਉਪਾਸਕ ਹਨ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੂਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭੇਟਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭੇਟਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ; ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਸੰਤ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੌਕਿਆਂ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ; ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਜੋ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ; ਉਹ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਨ; ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ,

ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪੂਜਾ-ਅਰਚਨਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਧੂਪਦੀਪ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਗੋਂ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਲਗਭਗ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੈ ; ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਮੋਹਿਤਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੇਵਾ ਧੂਪ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹੂਲਤ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਦਰ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਮੰਦਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਖਾਤੇ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲਗਭਗ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ। ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ 4,000 ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਇਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ

Kidar Nath v. Madho Singn and others (Ujagar bingh, J.)

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੋਹਤਮੀਮ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ ਨੰ: 1 ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੰਦਰ ਦੇ ਬਾਨੀ ਦਾ ਪੋਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ ਨੰ: 2 ਤੋਂ 5 ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) The Avermentsshin Itheiplainteweret thettwri ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ , - ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੋਹਤਮੀਮ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਮੁਦਈਆਂ-ਉੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਕਦ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੋਹਤਮੀਮ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ 16 ਸਤੰਬਰ, 1967 ਨੂੰ ਹੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਆਮਦਨ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਡੁਪ ਡਿੱਪ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਖਰਚ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪੁਰਾਣੇ ਖੂਹ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਉਸ 'ਤੇ ਪਰਸੀਅਨ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲੋਕਸ-ਸਟੈਂਡੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਖਾਤਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਮੰਦਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਕੁਝ ਰਕਮ ਖਰਚਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਕਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ: -

1. ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਠਾਕੁਰ ਦਾਵਾਰਾ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ.
2. ਕੀ ਠਾਕੁਰ ਦਾਵਾਰਾ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਲਈ ਜਨਤਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ.
3. ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ: 11 ਵਿਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮੋਹਤਮੀਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ.
4. ਕੀ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੋਹਤਮੀ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ.
5. ਕੀ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਸ-ਸਟੈਂਡੀ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ.
6. ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਠਾਕੁਰ ਦੁਆਰੇ 'ਜਾਬਤਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ' ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ.
7. ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ.
8. ਰਾਹਤ. ~

(5) ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1, ਨੇਰਾਤਾ ਰਾਮ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2, ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-3, ਸਰਵਣ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4, ਚੇਤ ਰਾਮ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-5, ਕੁੰਦਨ, PW-6 ਗੰਗਾ ਰਾਮ, PW-7, ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, PW-8, ਰਾਮਜਸ, PW-9, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, PW-10, ਜੈ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ PW-11, ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ, ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਵਾਹ

ਗਜਿੰਦਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ।

(6) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਡੀਡਬਲਯੂ-1, ਹਰਸਰਨ ਦਾਸ, ਡੀਡਬਲਯੂ-2, ਰੌਕੀ ਰਾਮ, ਡੀਡਬਲਯੂ-3, ਰੁਲਦਾ ਰਾਮ, ਡੀਡਬਲਯੂ-4, ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਡੀਡਬਲਯੂ-5, ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਡੀਡਬਲਯੂ-6, ਬਿਰਜ ਨੰਦ, ਡੀਡਬਲਯੂ-7 ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ।, ਜੋਤੀ ਰਾਮ, DW-8 ਤਿਲਕ ਰਾਮ' ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਖੁਦ ਗਵਾਹ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ DW-9 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ।

(7) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਪਾਇਆ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਧੀਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ ਮੰਨਿਆ। ਮੁਦਾ ਨੰਬਰ 3 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਹਤਮੀਮ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 4 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਦਈਆਂ-ਜਵਾਬਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਨੰ: 5, 6 ਅਤੇ 7 ਪਾਏ ਗਏ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਮੋਹਤਮੀਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦਾ ਸਹੀ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਖੋਤੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੰ. 1, ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਮੋਹਤਮੀਮ ਵਜੋਂ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਵਾਮੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਤੇ ਸਰਸਵਤੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮਜੀ ਤ੍ਰਿਵਤੀ (1) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(8) ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੇ 1976 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 150 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੋਡੀ ਫਿਕਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 14 ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ।

(9) ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ.

(1) ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ (SC 1975) ਛੋਟਾ ਨੋਟ 4.

(10) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਕੋਈ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੋਹਤਮੀਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਾਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਔਖੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ

Kidar Nath v. Madho Singn and others (Ujagar bingh, J.)

ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੋਹਤਮਾਈ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(11) ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ 8 ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ. -ਉਹ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਆਚਰਣ ਅਜਿਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋਹਤਮੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(12) ਮੁੱਲਾ 14 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 414 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ੈਬਤ, ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੰਦਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਸ਼ਬੇਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੈਬੇਟਸ਼ਿਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੰਦਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸ਼ੈਬੇਤ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੈਬੇਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਰੋਹਕ ਦੀ ਪੁਜਾਰੀ ਸਮਝਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੋਹਤ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੋਹਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵੇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੁਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੋਹਨਸ਼ਿਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ,

ਧਾਰਮਿਕ ਅਦਾਰੇ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਰੂਰ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮਿੰਦਰ ਤੀਰਥ ਸਵਾਮੀਰ, ਮਟ (2), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ: -

"ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੀਵੀਹੋਟਸ਼ਿਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ੈਬੇਟਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ, ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। I ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਅੰਡੋਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਹਤ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਉਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵ ਕਾਰਜਕਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਮੋਹਤ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੋਹਤੀ ਸਾਧਾਰਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਸਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਸਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਾ

ਕਰੇ.

ਕਲਾ ਵਿੱਚ "ਜਾਇਦਾਦ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 19(1) (1) ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸਮਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਹੰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ, ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਜਾਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਿੱਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਖੋਹ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਮਹੰਤ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਦਾ ਉਹ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ

Kidar Nath v. Madho Singn and others (Ujagar bingh, J.)

ਉਸਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹੰਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸਿਰਫ ਗਣਿਤ ਦੀਆਂ ਅਸਥਾਈਤਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਥ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਯੋਗ ਲਾਈਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੁਆਰਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਗਣਿਤ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੂਲਰ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਆਰਡਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮਥਾਧਿਪਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

(13) ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਈਸ਼ਵਰ ਸ੍ਰੀਧਰ ਯਹੂਦੀ ਬਨਾਮ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਬਾਲਾ (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰਪਣ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰਨ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। “ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸਲ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਵਾਰਸਾਂ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹਨਾਂ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਪਤੀ, ਮੂਰਤੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਖਰਚੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੇਵਲ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

(14) ਇਥੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ 3 ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਸੀਂ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਇਮਾਰਤ ਨੰ. 41 ਗ੍ਰੇ ਸਟਰੀਟ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਸਮਰਪਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਵੀ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰ ਆਦਿ। ਉਕਤ ਅਹਾਤੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਊਸਪਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਮਿਊਸਪਲ ਬਿਲ ਵੀ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ, ਵਾਰਸ, ਵਾਰਿਸ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹੱਕ ਜਾਂ ਉਕਤ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਗਿਰਵੀ ਆਦਿ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਸਮਰਪਣ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਹਰ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਸੂਰਜ ਕੁੰਵਾਰੀ (4) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ 1 ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਸੀਅਤ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਵੀ, ਹਾਲਾਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਬਕਾਇਆ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ lhat ਹੋਣਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੇਵਲ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(15) *ਦੇਓਕੀ ਨੰਦਨ ਬਨਾਮ ਮੁਰਲੀਧਰ (5)* ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਟਰੱਸਟ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(16) *ਕਾਲੋਕਾ ਦੇਵੀ ਸੰਸਥਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ* ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ, (6) ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਸ਼ੈਬੰਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਟਰੱਸਟੀ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੂਰਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਸ਼ੈਬੰਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੇਵਤਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵੈਸਟ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲ ਲੈਣ ਨੂੰ ਮੋਹਿਤਮ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉਸ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸਮਰਪਣ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹਰਜਸ ਰਾਏ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਨਿਦਾਨ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮੋਹਿਤਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ |

(4) ਏਆਈਆਰ 1921 ਪੀਸੀ 20.

(5) ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 133.

(6) ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 439.

ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(17) *ਬਿਹਾਰ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਮਹੰਤ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸੇਸਵਰ ਦਾਸ (7)* ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਮਹੰਤ ਹਿੰਦੂ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਲਈ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇਕ ਹੈ। ਜਨਤਕ. ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦਾ ਜਸ਼ਨ, ਹਿੰਦੂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਤਿਉਹਾਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੰਦਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਿੱਜੀ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋੜਨਾ ਹਿੰਦੂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਿਆ ਜਦੋਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ

(14) 1961 (63) P.L.R. 117.

Kidar Nath v. Madho Singn and others (Ujagar bingh, J.)

ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜਾਂ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੰਦਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।"

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਟਰੱਸਟ ਹੈ।

(18) ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਸੀ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਪੁਰ ਪੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼. ਉਕਤ ਦਾਖਲਾ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਹੱਤੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਦਲੀਲ ਬਚੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੋਹਿਤਮ ਵਜੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(19) ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸੀਨੀਅਰਜ਼ਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਕਾਲੀਪੜੇ ਬਨਾਮ ਪਲਾਨੀ ਬਾਲਾ, (8) ਐੱਮ. ਦਾਸਰਥਰਾਮੀ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਡੀ. ਸੁਬਾ ਰਾਓ, (ਐੱਸ) (9), ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਦਾਸਜੀ ਬਨਾਮ ਐੱਸ. ਪੀ. ਸਾਹੀ, (10), ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. v. ਜੈ ਰਾਮ ਦਾਸ, (11) ਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਵੇਦ ਨਾਥ, (12) ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਭ ਬਨਾਮ ਲਾਡਲੀ ਰਾਧਾ ਚੰਦਰ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਜੀ, (13)।

ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਿਲਦੀਆਂ-ਜੁਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਮੋਹਿਤਮ ਜੋ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੀ 217 ਕਨਾਲਾਂ ਅਤੇ 11 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਿਵਦਵਾਲਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਲਈ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੇਦ ਨਾਥ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੰਬਰ 1, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਵਦਵਾਲਾ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਚਲਾਈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਗਲਤ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਦੇ ਐਸਐਚਓ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਚਾਰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਵੇਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਟਰੱਸਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ

ਸ਼ਿਵ ਲਿੰਗ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਅਤੇ 74 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਿਆਂਦੀ। ਨਾਥ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਵਦਵਾਲਾ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ

- (8) ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 125.
- (9) ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 797
- (10) ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 951
- (11) 1964 PLR 10501
- (12) 1982 CLJ (ਸਿਵਲ) 55.
- (13) ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 95.

ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਰੁ. 1,70,680-50 ਅਤੇ ਰੁ. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1,90,003-13। ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮ ਭਾਰਤੀ ਇਸ ਸ਼ਿਵਦਵਾਲਾ ਦਾ ਮੋਹਤਮੀਮ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਕਢਵਾ ਕੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ 62,558 ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਢਵਾ ਲਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਰਕਮ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਵੇਦ ਨਾਥ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵੇਦ ਨਾਥ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਐੱਮ.ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. (ਉਸ ਸਮੇਂ) ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਵੇਦ ਨਾਥ ਨੂੰ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਗਬਨ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਇਸ ਗਬਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੇਦ ਨਾਥ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁਜਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਵੇਦ ਨਾਥ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮਹੰਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਦੇ ਆਦੇਸ਼; ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਫਿਲਹਾਲ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕਢਵਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(20) *BIntc Bhagwan :sDass5 ਕੇਸ* ⁰¹ (supra))iai ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਬੈਂਚ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਮਹੰਤ ਜੈਰਾਮ ਦਾਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੀ ਨਵਾਂ ਟਰੱਸਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

Kidar Nath *v.* Madho Singn and others (Ujagar bingh, J.)

ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਕੀਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਮਹੰਤ ਜੈਰਾਮ ਦਾਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਾਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਹੰਤ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ। ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਰੁਪਏ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ। 500 ਵਜੇ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਲੇਖਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਮੁਦਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਖੁਦ ਦੀ ਸੀ। ਡੇਰੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਾਇਦਾਦ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਲੰਗਰ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉਦਾਸੀਆਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਡੇਰੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਜੈਰਾਮ ਦਾਸ ਮਹਿਜ਼ ਮਹੰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਮਹੰਤ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਸਨ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਡੇਰੇ ਦੇ ਮਹੰਤ ਨਿਰੋਲ ਮਾਲਕ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਬੰਧਕ। ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ *ਜੱਗਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ* (14) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਕੋਲ ਸੀ। ਕਦੇ ਵੀ ਮਹੰਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੈਚ ਨੇ - ਹੁਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਖਾਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਸਾਬਕਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਪੀ 14, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ *ਮਹੰਤ ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਬਨਾਮ ਦੀਨ ਡਾਇਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਹਰਜਸ ਰਾਏ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਹੁਕਮੀ ਦੇਵੀ* ਨੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਮਹੰਤ ਹਰਜਸ ਰਾਏ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਵਾਰਸ। ਮਹੰਤ ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਮੁਦਈ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਹੰਤ ਹਰਜਸ ਰਾਏ ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਦਾਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 30 ਨਵੰਬਰ 1996 ਬੀ.ਕੇ. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, *ਜਮਾਬੰਦੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਹੁਕਮੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਪਤੀ ਧੀਆਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨ ਕੌਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸੰਪਤੀ, ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਨੇ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਸੰਪਤਿ। ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇੰਤਕਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਹਜ਼ੂਰਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਡਿਊਟੀ ਮੁਹੱਲਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸ. ਪੀ 9, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪੰਡਿਤ ਹਰਜਸ ਰਾਏ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਜਮਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਫੇਅਰ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਕਮੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਤਕਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਪਤੀ*

Kidar Nath v. Madho Singn and others (Ujagar bingh, J.)

ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਅਤੇ ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਲੀ। ਸੰਪਤਿ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹੁਕਮੀ ਦੇਵੀ ਦੀ ਮੌਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਲੀਆ ਫਰਮਾਨ-ਏ-ਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਾਜ਼ਿਮ ਨੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਇਕਾਈ ਨੰਬਰ 4079 ਕਰਵਾ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹੁਕਮੀ ਦੇਵੀ ਨੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਨੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੰਦਰ ਦੀ ਧੂਪ ਦੀਪ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਮੋਹਿਤਮ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਰਖਾਸਤ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਾਜ਼ਿਮ ਨੇ ਦੀਨ ਡਾਇਲ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੰ: 1 ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਗਰੂਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ | ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੰਡਿਤ ਦੀਨ ਡਾਇਲ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੋਹਿਤਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਡਿਤ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਧੂਪ ਦੀਪ ਸੇਵਾ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪਾਸਿਓਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਐਕਸ. ਪੀ 10 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

“ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ Pt ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਸਨੌਰ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਠਾਕੁਰਵਾੜਾ ਨਾਮਕ ਅਧਵਾਲਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੋਹਤਮੀਮ ਵਜੋਂ ਡਿਮ ਦਿਆਲ ਪੁੱਤਰ ਹਰ ਭਗਵਾਨ ਵਾਸੀ ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ 85 ਵਿੱਘੇ 6 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਅਤੇ ਰੁਪਏ। 57 pa ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਕਤ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੋਹਿਤਮਿਸ਼ਪ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਮੁਆਫੀ: -

1. ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਵਾਲਾ ਰਹੇਗਾ।
2. ਕਿ ਉਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਕਤ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
3. ਕਿ ਉਕਤ ਮੰਦਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(21) ਅਸੀਂ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਬਕਾਏ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ 52toC ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਦੇਵੜੀ ਮੁੱਲਾ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮੰਦਰ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(Sd.) ਮਹਾਰਾਜਾ ਧੀਰਜ, ਮਹਿੰਦਰ
ਬਹਾਦਰ"

13 ਅਸੇਜ ਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਦੀਨ ਡਾਇਲ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 1999 ਬੀ.ਕੇ. ਦੇ ਨਾਜ਼ਿਮ ਦੁਆਰਾ ਮੋਹਿਤਮੀਮਿਸ਼ਪ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਹੁਕਮ ਮੰਗੇ ਗਏ ਹਨ । ਸਾਬਕਾ DW9/13 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੋਹਿਤਮ ਵਜੋਂ

ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੀਨ ਡਾਇਲ ਦੀ ਮੋਹਿਤਮ ਸਾਬਕਾ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। P10 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਪਿਆ। ਮੋਹਿਤਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਲਈ ਉਕਤ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਮੰਦਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੰਦਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮੋਹਿਤਮ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਢਵਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦੇਵੜੀ ਮੁੱਲਾ ਵਿਭਾਗ ਰਾਹੀਂ ਮੰਦਰ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(22) ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1thei ਲੈਡਲਾਈਨ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਲ 1970 ਵਿੱਚ ਸੋਹੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ. 11 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਦਾਰ ਨਾਥ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1968-69 ਤੋਂ ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਪੰਡਤ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋਹਿਤਮ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਰਲੇਖ ਸਨ। ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ. 11, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 19 ਜਨਵਰੀ, 1970 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਾਧੋ .ਸਰੂਪ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

(23) The 1 TheitlearnedleSingle;eJudgeg hasi givental ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਲੀਬਿਟ, ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 4 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਾਨੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅੱਠ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ 5 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਦੀ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਘਬੀਰ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ 3/3 ਬਤਾਈ 'ਤੇ ਬੀਜੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਕਟਾਈ ਵਾਲਾ ਝੋਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਸਲਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਬੋਲੀ ਦਿੱਤੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਰੁਪਏ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਇਆ। 22,000, ਜੋ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 2,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, - ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 1 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਲਾਮੀ 17 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ

Kidar Nath v. Madho Singn and others (Ujagar bingh, J.)

11.00 ਵਜੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਨੂਰ ਦੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੰਬੜਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ 16,250 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ:-

- (i) ਰੁ. 1 ਮਈ, 1986 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 16,250;
- (ii) ਰੁ. 1 ਨਵੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 16,250; ਅਤੇ
- (iii) ਰੁ. 1 ਮਈ, 1987 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 16,250।

ਰੁ. ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ 451 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਕਮ 147 ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕੌਮ ਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ (ਦੂਜੀ ਰਿਪੋਰਟ) ਮਿਤੀ 18 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਦੀ ਹੈ।

(24) ਤੀਜੀ ਰਿਪੋਰਟ 17 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦਾ ਡਿਮਾਂਡ ਡਰਾਫਟ ਹੈ। 34,050 ਮਿਤੀ 30 ਦਸੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਵਪੀਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਹਾਈ ਕਾਉਂਟ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁੱਨੇਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। 30,000 ਮਿਤੀ 5 ਮਾਰਚ, 1985 ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ 18 ਫੀਸਦੀ ਸਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਰਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, - ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 19 ਦਸੰਬਰ 1985 ਨੂੰ ਹੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। 16,250 ਬੋਲੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਚੌਥੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਚੌਥੇ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਖੜੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਈ 22,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਤੱਕ 20,000

(25) ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 18 ਫਰਵਰੀ, 1986 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੌਥੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, - 15 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਦੋ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ। 50,000 ਰੁਪਏ ਲਈ ਇੱਕ 20,000 ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਲਈ ਰੁ. 30,000, ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਦੋ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ 50,000 ਵਪੀਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ।

(26) ਪੰਜਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਕਤ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। 20,000 ਇਹ ਰਕਮ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋ ਕਿਸ਼ਤਾਂ, ਭਾਵ, ਰੁਪਏ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 31 ਜਨਵਰੀ 1986 ਤੱਕ 10,000 ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰੁ. 28 ਫਰਵਰੀ, 1986 ਤੱਕ 10,000। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 5 ਫਰਵਰੀ, 1986 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 332-ਸੀਆਈ/1985 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 19 ਫਰਵਰੀ, 1986 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

(27) ਛੇਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਨੌਰ ਦੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਵੱਲੋਂ 65,000 ਰੁਪਏ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਬੋਲੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਦੂਜੀ ਕਿਸ਼ਤ 1 ਮਈ 1986 ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਪਰ ਪੂਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਰਕਮ ਕਲੀਅਰ ਕਰੋ। 10,000 6 ਜੂਨ, 1986 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਰੁ. 14 ਜੂਨ, 1986 ਤੱਕ 6,250 ਰੁਪਏ। 10,000 ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਬਾਕੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਟਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਦਰਖਾਸਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਘੋਖਿਆ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ 16 ਜੂਨ, 1986 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਧੋ ਸਰੂਪ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਦੀ 38,000, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ (1) ਰੁਪਏ। ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ 18,000 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰੁ. 1 ਨਵੰਬਰ, 1986 ਅਤੇ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1987 ਨੂੰ 10,000 ਹਰੇਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ:

ਰੁ. 18 ਜੂਨ, 1986 ਤੱਕ 10,000;

ਰੁ. 1 ਨਵੰਬਰ, 1986 ਤੱਕ 10,000 : ਅਤੇ

ਰੁ. 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1987 ਤੱਕ 10,000।

ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਆਦਿ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ 8,000 ਰੁਪਏ, ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਕ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਸ਼ਰਮਾ 16 ਜੂਨ, 1986 ਤੋਂ 15 ਜੂਨ, 1987 ਤੱਕ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। 36,000 ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਵਜੋਂ 10,000 ਰੁਪਏ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(28) The seventh report dated 15th April, 1987. 1 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਤੱਥ 20,000 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲ ਲੈਟ ਦੁਆਰਾ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਊਚਰ ਮੇਸਰਸ SC ਥਾਪਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਚਾਰਟਰਡ ਐਂਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ, ਨੂੰ ਆਡਿਟ ਲਈ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਦੀ ਇਸ ਫਰਮ ਨੇ 1 ਜਨਵਰੀ, 1972 ਤੋਂ 31 ਦਸੰਬਰ, 1985 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੰਜ ਸ਼ੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। 7,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2,000, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਬਿੱਲ। ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਦੀ ਉਕਤ ਫਰਮ ਵੱਲੋਂ 5,000 ਰੁਪਏ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1987-88 ਅਤੇ 1988-89 ਲਈ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੋਲੀ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 64,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 64,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ। 16,000

(29) 30 ਮਾਰਚ, 1988 ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਸਥਾਨਕ ਕਾਮ ਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 10000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਸੀਦ ਭੇਜੀ। ਠਾਕੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, - ਉਕਤ ਪੱਕੀ ਰਸੀਦ ਰਾਹੀਂ / ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ 51,048.32 ਪੈਸੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ, ਹਾਈਕੋਰਟ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਠਾਕੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪਏ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਢਵਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਬਿੱਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਲੀਜ਼ ਮਨੀ ਵਿੱਚੋਂ 8,000 ਰੁਪਏ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਕੋਲ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਦਵਤਾ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(30) ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਸਤੰਬਰ, 1984 ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ 15 ਜੂਨ 1986 ਤੱਕ ਵਾਹੀ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਉਚਿਤ ਸਮਝੀ ਗਈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ 1500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਵੱਲੋਂ 68,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। 7 ਸਤੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, 6,000 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 8 ਅਕਤੂਬਰ, 1984 ਨੂੰ 28,000 ਅਤੇ ਰੁ. 2 ਜਨਵਰੀ 1985 ਨੂੰ 34,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬੋਲੀਕਾਰ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਦੋ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਅਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਲਪੀਏ 876/1984 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਲਾਮੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(31) 5 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਤਿਆਰ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਈ 22,000। ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 2,000 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

(32) ਦੂਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 65,000 ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਲੰਬਰਦਾਰ ਵਜੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ, 1987 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ 1/4 1 ਵਾਂ ਭਾਵ ਰੁਪਏ 16,250 ਰੁਪਏ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਰਕਮ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰਕੇ 147 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ।

(33) The Third report dated 7th 17th January, 1986 mentions that the defendant has not paid the amount of Rs. 30,000

ਰੁ. 30,000 ਮਿਤੀ 5 ਮਾਰਚ, 1985 ਨੂੰ 18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਤੱਥ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 20,000 ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(34) 18 ਫਰਵਰੀ, 1980 ਦੀ ਚੌਥੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਧੀਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ।

(35) 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 20,000 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੋ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਮਿਆਦ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(36) ਛੇਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਵੱਲੋਂ 65,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜੋ ਕਿ 1 ਮਈ 1986 ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 10,000 ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ 15 ਜੂਨ, 1986 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ 1500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 38,000 ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਕਮ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ; jj^j

(37) 7 ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1987 ਦੀ ਹੈ। 20,000 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। SC ਬਾਪਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਿਲ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 64,000 ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਭਾਵ, 1987-88 ਅਤੇ 1988-89 ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ 16,000 ਰੁਪਏ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

(38) ਅੱਠਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਢਵਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(39) ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਵਿੱਚ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਵਾਹਿਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਇੰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੋਲੀਕਾਰ ਨੂੰ ਹਲ ਵਾਹੁਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਟਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਖਰਚੇ ਹਨ

ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਖਾਤੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ*,

(40) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤੱਥ ਦਾ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ. 1,47,169.60 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਖਾਤੇ ਦਾ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੰਨਾ 8 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖਾਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ। 63,000 ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ. 30,000 ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਫਰਸ਼ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ 17,000 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ

ਓਵਰਹਾਲਿੰਗ 'ਤੇ 6,407 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(41) ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਐਫ.ਡੀ.ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ, ਲੇਖਾ-ਬੁੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1972 ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ 30,000 ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਅਹਾਤਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਇਮਾਰਤ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ 10000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ। 30,000 ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੰਦਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ 24,169.60 ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਖਾਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਸਬੇ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣੀ। ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਦਾਰ ਨਾਥ ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੋਹਿਤਮ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਓਕਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। 30,000 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ - ਮੋਹਿਤਮ ਠਾਕੁਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਵਾਲਾ ਅਤੇ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰਜ਼ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ। 93,000 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੋਹਿਤਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ ਕੇ ਪੱਲੀ ਰਾਹੀਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਸਾਡੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੋਹਿਤਮਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਉਜਾੜਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ, ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਿੱਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਖੋਹ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 'ਉਸਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ' ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(42) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ 3 ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਸਨ, ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੋਹਿਤਮ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਬਕਾ. DW9/13 ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਮੋਹਿਤਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ. ਪੰਨਾ 10, —ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਹਿੱਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੋਹਿਤਮ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਮੋਹਿਤਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਨ, (i) ਮੋਹਿਤਮ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਕਤ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, (ii) ਮੰਦਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਬਣਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, (iii) ਆਮਦਨ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, (iv) ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਾਪਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਉਹੀ ਮੰਦਰ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਡਿਊਟੀ ਮੁਹੱਲਾ ਵਿਭਾਗ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਹਿਤਮ ਦੁਆਰਾ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਬੰਦੀ ਨੰਬਰ (i) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੰ. (ii) ਅਤੇ (iii) ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਬੇਗਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਬੰਦੀ ਸੰਖਿਆ (iv) ਹੁਣ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਰਕਮ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਕਢਵਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਰਕਮ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਆਮ ਧਾਰਮਿਕ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਦਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ, ਜੋ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤਮ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ ਦਾ ਖਰਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ DW9/13 ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੋਹਿਤਮੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਬਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਈ ਸੇਠ
(ਐਸ., ਐਸ. ਸੋਢੀ, ਜੇ.)

ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਛੇ ਮਾਸਿਕ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਖਰਚੇ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ। 5,000 ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਹਿਤਮ ਮਾਮਲਾ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਵੇਗਾ। ਵਾਹਿਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਲਾਈਸੈਂਸ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਲਾਈਸੈਂਸ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਲਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਨਿਲਾਮੀ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਤੱਥ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੋਹਿਤਮ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਲਾਈਸੈਂਸ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚਣ ਲਈ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਖਰਚਣ ਲਈ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਦੋ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਮਕਸਦ.

(43) ਥੀਆ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 4 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਰਕਮਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕ ਦੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਪਾਰਸ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 15 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਣੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੋਹਿਤਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ। 1986 ਦੇ ਕ੍ਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ।

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਜੀ ਸੀ ਸਿੱਤਲ ਅਤੇ ਐਸ ਐਸ ਸੋਢੀ ਜੇ.ਜੇ.

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ, - ਬਿਨੈਕਾਰ।

ਬਨਾਮ

ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਸੇਠ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1979 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 149।

21 ਨਵੰਬਰ 1988

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XLII) - ਐੱਸ. 147(ਬੀ), 148 — ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1957 ਦਾ XXVII)—ਐੱਸ. 16-A — ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਮੁੱਲ — ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਵੇਸ਼ — ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਐਂਡ ਵੈਲਯੂਅਰ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ — S. 16-A ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਰਪੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ।